

CLIMPACTH

Climate Impact on Built Heritage

DUUR
 01/09/2021 – 01/12/2025

BUDGET
 957 363 €

PROJECT BESCHRIJVING

Ons **architecturaal erfgoed** is een onschatbare collectie van uitzonderlijk cultureel, sociaal en economisch belang. Tegelijkertijd is het ook kwetsbaar en fragiel door de langdurige blootstelling aan weer en wind. Daarom vereist het duurzaam beheer van ons gebouwd erfgoed de uitvoering van de nodige maatregelen om de kwetsbaarheid ervan te verminderen en de weerbaarheid ervan tegen de **risico's van de klimaatverandering** te vergroten. Nu de publieke en private sector om economische, ecologische en klimaatredenen worden aangemoedigd om te investeren in energiezuinige gebouwen, neemt tevens de druk op ons gebouwd erfgoed toe om dezelfde weg te volgen, wat een extra bedreiging vormt voor zijn historische en culturele waarden. De zorg voor ons gebouwd erfgoed betekent immers ook zorgen voor de collecties die erin bewaard worden.

Het project **CLIMPACTH** combineert klimaatexpertise (IRM-KMI) en erfgoedexpertise (KIK-IRPA) om het Belgisch architecturale erfgoed in de 21ste eeuw veilig te stellen en weerbaarder te maken in een veranderende omgeving. Het consortium bestaat uit KIK-IRPA (coördinator), IRM-KMI en de universiteiten van Gent (UGent) en Antwerpen (UA). Het CLIMPACTH-project zal een **beslissingsmodel en -kader** ontwikkelen voor het duurzaam beheer van erfgoedgebouwen en hun collectie(s) met het oog op de realisatie van een risicomanagementplan om hun veerkracht te verhogen tegen de verhoogde risico's als gevolg van de klimaatverandering, en om mitigatieacties zoals de verbetering van de energieprestaties van erfgoedgebouwen te beoordelen. Het project heeft in dit verband betrekking op de studie en de selectie van materialen en procedures voor de conservatie-restauratie en preventieve conservatie van gebouwd erfgoed en de collectie(s) ervan. Het zal de nodige middelen ontwikkelen om te komen tot een paradigmaverschuiving naar een milieuvriendelijk beheer van erfgoedgebouwen en hun collecties.

De **onderzoeksdoelstellingen** van CLIMPACTH kunnen als volgt worden samengevat:

- de ontwikkeling van een beslissingsmodel en -kader om klimaatverandering effectief te integreren in onderhouds- of restauratiewerkzaamheden en bouwfysische studies van erfgoedgebouwen ter ondersteuning van beleidsmakers, bouweigenaren, architecten en ingenieursbureaus voor bouwfysica;
- de integratie van internationale onderzoeksgegevens en -initiatieven in dit kader om de toegang tot deze gegevens voor erfgoeddeskundigen te versterken;
- de ontwikkeling van klimaatgegevens voor bouwfysisch onderzoek ter ondersteuning van onderzoek en praktijk;
- de ontwikkeling van een methodologie voor bemonstering, materiaalidentificatie en selectie van de meest relevante on-site en laboratoriumtests voor erfgoedmaterialen om de relevante materiaaleigenschappen te beoordelen die nodig zijn om de schaderisico's voor het gebouwd erfgoed te evalueren.

Erfgoed en klimaatverandering zijn beide van algemeen belang en er zijn dan ook verschillende manieren om de resultaten te verspreiden onder een **publiek van zowel deskundigen als niet-deskundigen**. De voortgang en de resultaten van het onderzoek zullen worden gecommuniceerd via de projectwebsite en sociale media (Facebook en Linked-In), en mogelijk via nieuwsartikelen. Er zal een transversale communicatie worden voorbereid om de verschillende belanghebbenden te bereiken. A1-publicaties in academische tijdschriften en bijdragen aan conferenties zullen worden gebruikt om te communiceren met de wetenschappelijke gemeenschap en om de cutting-edge capaciteit van dit onderzoek te versterken. Mededelingen in vaktijdschriften zullen professionals in de sectoren van erfgoed, bouw en meteorologie bereiken. Er zal gebruik worden gemaakt van vaktijdschriften, maar ook van workshops, seminars, sandboxes en nieuwsbrieven van de FWI's, universiteiten en bestaande (non-profit) beroepsorganisaties zoals ICOMOS en WTA, die zullen bijdragen tot de capaciteitsopbouw in de verschillende sectoren. Het publiek zal worden geïnformeerd via nieuwsitems of artikelen in populaire wetenschappelijke tijdschriften of via de deelname aan erfgoedgerelateerde evenementen (zoals Open Monumentendag).

CLIMPACTH

CLIMPACTH stimuleert, meer specifiek, ook het beheer van onze erfgoedgebouwen door een beslissingsmodel en de fysieke instrumenten aan te reiken om de impact van de klimaatverandering op het gebouwd erfgoed en zijn collecties te beoordelen. Het zal een atlas produceren over materiaaldegradatie, materiaalkarakterisering en klimaatrisico's voor gebouwd erfgoed, die zal dienen als achtergrondinformatie voor het beslissingsmodel voor **beleidsmakers** en **erfgoedprofessionals**. CLIMPACTH zal samenwerken met de regionale erfgoedautoriteiten om een (online) **publicatie** te ontwikkelen voor lokale overheden, museumconservatoren, eigenaars van gebouwen en het grote publiek in het Engels, Nederlands en Frans om het beslissingsmodel uit te leggen en de kennisoverdracht te verspreiden. CLIMPACTH zal ook een **workshop** organiseren **voor erfgoedprofessionals** als onderdeel van de dialoog met de belanghebbenden, evenals een **zomercursus** om de resultaten op internationaal academisch niveau te verspreiden en jonge professionals en academici op te leiden in de risicobeoordeling van gebouwd erfgoed en klimaatverandering.

CONTACT INFORMATIE

Coördinator

Roald Hayen

Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK-IRPA)
Departement Laboratoria – Labo Monumenten en
Monumentale Decoratie
roald.hayen@kikirpa.be
www.kikirpa.be

Partners

Rafiq Hamdi

Koninklijk Meteorologisch Instituut van België (IRM-KMI)
Meteorologisch en Klimatologisch Onderzoek
rafiq.hamdi@meteo.be
www.meteo.be

Nathan Van Den Bossche

Universiteit Gent (UGent)
Faculteit Ingenieurswetenschappen en Architectuur
nathan.vandenbossche@ugent.be
www.ugent.be

Tim De Kock

Universiteit Antwerpen (UAntwerpen)
Faculteit Ontwerpwetenschappen – Antwerp Cultural Heritage
Sciences - ARCHES
tim.dekock@uantwerpen.be
www.uantwerpen.be/en/research-groups/arches/

Paul Scheunders

Universiteit Antwerpen (UAntwerpen)
Faculteit Wetenschappen – Departement Fysica – Vision Lab
paul.scheunders@uantwerpen.be
<https://visielab.uantwerpen.be>

LINKS